

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»**


ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Біологія»

**другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 091 Біологія
галузі знань 09 Біологія**

Кваліфікація: магістр з біології, біолог, викладач закладів вищої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ
Голова вченої ради _____
В. С. Курило
(протокол № 12 від « 21 » червня 2019 р.)



Освітня програма вводиться в дію з 01 липня 2019 р.

Ректор _____ С. В. Савченко
(наказ № 113-ЗД від « 25 » червня 2019 р.)

Старобільськ – 2019 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	09 Біологія
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	091 Біологія
Кваліфікація	магістр біології, біолог, викладач закладів вищої освіти
Форма навчання	денна

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»


_____ Д.В. Ужченко

« _____ » _____ 2019 р.

В.о. завідувача навчального відділу


_____ В.В. Леснова

« _____ » _____ 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО проектною групою зі спеціальності 091 Біологія другого (магістерського) рівня вищої освіти ДЗ «Луганський національний університет імена Тараса Шевченка» у складі:

1. **Маслійов Сергій Володимирович**, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри біології та агрономії ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

2. **Вовк Сергій Володимирович**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та агрономії ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

3. **Петренко Сергій Віталійович**, кандидат біологічних наук, доцент кафедри садово-паркового господарство та екології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 091 Біологія та перелік основних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», факультет природничих наук, кафедра біології
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) рівень вищої освіти Кваліфікація: магістр з біології, біолог, викладач закладів вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Біологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія НД № 1389660 від 9 жовтня 2017 року, виданий Міністерством освіти і науки України
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 1 липня 2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://luguniv.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованого біолога-дослідника, викладача біологічних дисциплін закладів вищої освіти, здатного критично мислити й діяти; розвиток фахових компетентностей і практичних навичок, необхідних для виконання професійних функцій на високому рівні в умовах невизначеності глобального освітнього простору.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань – 09 Біологія, спеціальність – 091 Біологія, спеціалізація – Біологія ОП є мультидисциплінарною, де гуманітарні та соціально-економічні освітні компоненти ОП складають 15 кредитів ЄКТС (17% від загального обсягу ОП); освітні компоненти професійної і практичної підготовки складають 58,5 кредитів ЄКТС (65% від загального обсягу ОП); практики складають 15 кредитів ЄКТС (17%

	від загального обсягу ОП)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна; спрямована на формування системи знань, умінь та навичок дослідження біологічних об'єктів, викладання біологічних дисциплін у вищих навчальних закладах.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі біології та спеціальна – в області педагогіки й методики вищої школи. Ключові слова: біологія; методика викладання, педагогіка, психологія, освітні технології навчання біології.
Особливості програми	Обов'язкові виробничі практики: науково-дослідна та науково-педагогічна .
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування – заклади біологічного профілю; заклади вищої освіти різних рівнів акредитації. Особа, яка здобула ступінь магістра зі спеціальності 091 Біологія, може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт (за ДК 003:2010 та НКУ «Класифікатор професій-2016»), а саме: 2211.2 біолог; 2211.1 біолог-дослідник; 2310.2 викладач університетів та вищих навчальних закладів.
Подальше навчання	Можливість навчання за відповідною програмою на третьому рівні вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання на основі компетентнісного, системного, партисипативного, інтегративного підходів. Форми навчання: аудиторні: лекції, практичні заняття та семінари, групові консультації; поза аудиторні: індивідуальні консультації,

	<p>виробничі практики.</p> <p>Методи навчання: абстрактно-дедуктивні, частково-пошукові, проблемно-пошукові, дослідницькі, інтерактивні, практичні.</p>
Оцінювання	<p>Поточне та проміжне оцінювання навчальних досягнень здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою та оцінками ЄКТС.</p> <p>Види контролю: поточний, модульний контроль у таких формах: усне опитування, тестування знань та вмінь, письмові контрольні роботи, реферати тощо. Семестрове оцінювання з дисциплін: захист звітів з виробничих практик, заліки, письмові та тестові экзамени.</p> <p>Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи магістра.</p>
6 — Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК 1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, критики й самокритики.</p> <p>ЗК 2. Здатність діяти в нестандартних ситуаціях, нести соціальну і етичну відповідальність за прийняті рішення.</p> <p>ЗК 3. Здатність до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу.</p> <p>ЗК 4. Здатність до комунікації в усній і письмовій формах на державній та іноземних мовах для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність керувати колективом у сфері професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні і культурні відмінності.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність вбачати міжсистемні взаємодії в живих організмах, характеризувати біологічні явища і процеси.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати провідні поняття, узагальнення і закони, концепції, вчення і теорії біології як фундамент для пояснення явищ живого на всіх рівнях його організації.</p> <p>ФК 3. Здатність перетворювати біологічні наукові знання у навчальний матеріал.</p> <p>ФК 4. Здатність до оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і</p>

	<p>дослідницьких даних.</p> <p>ФК 5. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі біологічних і педагогічних досліджень на основі використання сучасних теоретичних і практичних методів та методик.</p> <p>ФК 6. Здатність структурувати та обґрунтовано інтерпретувати отримані дослідні дані.</p> <p>ФК 7. Знання основ методології, техніки і організації науково-дослідної та виробничої діяльності в контексті сталого розвитку.</p> <p>ФК 8. Навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.</p> <p>ФК 9. Готовність кваліфіковано викладати біологічні дисципліни у межах освітніх програм із використанням сучасних педагогічних методів, технологій та засобів активізації педагогічної діяльності.</p> <p>ФК 10. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі викладання біологічних дисциплін.</p> <p>ФК 11. Здатність формулювати цілі й мету навчання, прогнозувати його результати.</p> <p>ФК 12. Здатність організовувати продуктивну професійно-педагогічну діяльність усіх учасників навчального процесу з урахуванням конкретних умов.</p> <p>ФК 13. Здатність до відбору об'єктивних засобів діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.</p> <p>ФК 14. Здатність до професійної рефлексії, до критичного оцінювання процесу і результатів виконаної роботи, їх соціальних наслідків.</p>
7 — Програмні результати навчання	
<p>Знання (ЗН)</p>	<p>ПРЗ 1. Знання основних рівнів, методів і форм наукового пізнання, методологічних підходів до вивчення природних і суспільних явищ.</p> <p>ПРЗ 2. Знання філософсько-методологічних основ педагогічної та психологічної наук, тенденцій їхнього розвитку.</p> <p>ПРЗ 3. Знання психолого-педагогічних основ викладацької діяльності, сучасних вимог до роботи викладача-біолога вищого навчального закладу.</p> <p>ПРЗ 4. Знання основних принципів, методів і форм організації навчання у ВНЗ в умовах особистісно-орієнтованої педагогіки.</p> <p>ПРЗ 5. Знання характеристик основних освітніх технологій та особливостей їхнього застосування у навчальному процесі.</p> <p>ПРЗ 6. Знання теоретичних і методичних основ</p>

	<p>планування досліджень в біології і педагогіці, методів статистичної обробки результатів досліджень.</p> <p>ПРЗ 7. Знання різноманітності надорганізмених рівнів організації життя, основних процесів, що відбуваються на певному рівні, їхніх відмінних рис, взаємозв'язків з іншими рівнями організації життя.</p>
<p>Уміння (УМ)</p>	<p>ПРУ 1. Уміння застосовувати концептуально-методологічні принципи, притаманні сучасній науковій раціональності, для пізнання біологічних об'єктів, педагогічних явищ і процесів.</p> <p>ПРУ 2. Уміння застосовувати знання з логіки та методології для пошуку методів і методології розв'язання конкретно-наукових проблем біологічного та педагогічного спрямування.</p> <p>ПРУ 3. Уміння аналізувати на основі знань методології сутність одержаних даних у біологічних та педагогічних дослідженнях.</p> <p>ПРУ 4. Уміння визначати той чи інший надорганізменний рівень організації життя, наводити його основні характеристики, процеси та взаємозв'язки.</p> <p>ПРУ 5. Уміння інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід для вдосконалення власної наукової та педагогічної діяльності.</p> <p>ПРУ 6. Уміння ставити мету, використовувати різноманітні форми організації, діагностики, контролю та оцінки ефективності наукової діяльності.</p> <p>ПРУ 7. Уміння враховувати в педагогічній роботі вікові та психологічні особливості студентів з метою активізації їхньої навчальної діяльності.</p> <p>ПРУ 8. Уміння формулювати навчальну, виховну й розвивальну мету професійної діяльності, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчального процесу.</p> <p>ПРУ 9. Уміння організовувати та аналізувати власну педагогічну діяльність, розвивати власні педагогічні здібності й вдосконалювати педагогічну майстерність.</p> <p>ПРУ 10. Уміння створювати через систему психолого-педагогічних засобів в аудиторії атмосферу колективного пошуку і спільних міркувань.</p> <p>ПРУ 11. Уміння розробляти і проводити заняття різних видів за біологічними дисциплінами, організовувати навчальну діяльність студентів, керувати нею, аналізувати й оцінювати її результати.</p>
<p>Комунікація (КОМ)</p>	<p>ПРК 1. Здатність до організації колективної діяльності, реалізації комплексних наукових і виробничих проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.</p>

	<p>ПРК 2. Уміння спілкуватися державною та іноземною мовами в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.</p> <p>ПРК 3. Уміння надавати професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців і широкого загалу.</p> <p>ПРК 4. Уміння надавати консультації з питань інноваційних технологій в освіті.</p>
Автономія і відповідальність (AiB)	<p>ПРА 1. Знання принципів управління персоналом та ресурсами, основних підходів до прийняття рішень.</p> <p>ПРА 2. Здатність учитися упродовж життя і самовдосконалюватися з високим рівнем автономності.</p> <p>ПРА 3. Здатність створювати рівноправне і справедливе виробниче середовище, що сприяє об'єднанню всіх учасників процесу.</p> <p>ПРА 4. Розуміння соціальної відповідальності за прийняті рішення та професійну діяльність.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Наявність в університеті кафедр біології та агрономії; педагогіки; психології; анатомії, фізіології людини та тварин, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія.</p> <p>Виконання програми забезпечують науково-педагогічні (педагогічні) працівники, які працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи або за сумісництвом і займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників.</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми, мають науковий ступінь та/або вчене звання, мають підтверджений рівень наукової і професійної активності.</p> <p>Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, що підтверджується відповідними посвідченнями, довідками та сертифікатами.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість спеціалізованими приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів; мультимедійним обладнанням для використання в навчальних аудиторіях; комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчального плану.</p> <p>Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читального залу; пунктів харчування, актового та спортивного залу, стадіону та спортивних майданчиків, медичного пункту.</p> <p>Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком.</p>

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Наявність:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опису освітньої програми; - навчального плану та пояснювальної записки до нього; - робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану; - комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану; - програми практичної підготовки, робочих програм практик. <p>Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану.</p> <p>Наявність методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації здобувачів.</p> <p>Використання віртуального навчального середовища ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” та авторських розробок науково-педагогічних працівників.</p> <p>Використання сучасних прикладних комп’ютерних програм.</p>
9 — Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На загальних підставах у межах України.</p> <p>Навчання студентів за кредитно-трансферною системою, обсяг 1 кредиту – 30 год.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Допускається перезарахування кредитів, опанованих в іноземних закладах вищої освіти, за умови їх відповідності набутим компетентностям.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах у межах ліцензійного обсягу спеціальності за умови попередньої мовної підготовки.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Логіка та методологія наукового пізнання	5	екзамен
ОК 2.	Педагогіка і психологія вищої школи	5	залік
ОК 3.	Теорія і практика наукових досліджень	5	залік
ОК 4.	Надорганізмені рівні організації життя	5	екзамен
ОК 5.	Науково-дослідна практика (виробнича)	7,5	диф.залік
ОК 6.	Науково-педагогічна практика (виробнича)	7,5	диф.залік
ОК 7.	Виконання магістерської роботи	31,5	залік
ОК 8.	Захист випускної кваліфікаційної роботи магістра	1,5	захист ВКРМ
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		68	
Вибіркові компоненти ОП*			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВБ 1.1.	Стратегія сталого розвитку природи та суспільства або Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій	5	залік
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1.	Гомеостаз і його механізми (або Фізіологія стресу та адаптації)	5	залік
ВБ 2.2.	Методика навчання біологічним дисциплінам або Сучасні освітні технології у навчанні біології	6	залік
ВБ 2.3.	Основи біоетики та біобезпеки або Ресурсознавство та раціональне природокористування	6	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		22	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*Згідно із Законом України "Про вищу освіту" студенти мають право на "вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу".

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами.

2.2 Структурно-логічна схема освітньої програми

Семестр	Освітні компоненти
1	Логіка та методологія наукового пізнання Педагогіка і психологія вищої школи Теорія і практика наукових досліджень Гомеостаз і його механізми або Фізіологія стресу та адаптації Методика навчання біологічним дисциплінам або Сучасні технології у навчанні біології Основи біоетики та біобезпеки або Ресурсознавство та раціональне природокористування
2	Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій або Стратегія сталого розвитку природи та суспільства Надорганізмені рівні організації життя Виконання магістерської роботи Науково-дослідна практика (виробнича) Основи біоетики та біобезпеки або Ресурсознавство та раціональне природокористування
3	Виконання магістерської роботи Науково-педагогічна практика (виробнича) Захист випускної кваліфікаційної роботи магістра

5. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, встановлення відповідності набутих компетентностей вимогам освітньої програми, формування рейтингу успішності, мотивації студентів до систематичної праці протягом усього періоду навчання та заохочення здорової конкуренції, аналізу якості освітнього процесу, корегування змісту та методів навчання.

Оцінювання результатів навчання студентів ґрунтується на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог. Воно відбувається під час проведення контрольних заходів упродовж і наприкінці семестру чи навчального року. Контрольні заходи включають поточний контроль, проміжний контроль, семестровий контроль, підсумковий контроль і контроль залишкових знань.

Поточний включає контроль відвідування студентами аудиторних занять і перевірку знань та вмінь на семінарських та практичних заняттях. Він проводиться впродовж семестру і включає перевірку аудиторної та самостійної роботи. Необхідність проведення поточного контролю, кількість контрольних заходів, форму проведення визначає викладач навчальної дисципліни.

Семестровий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання наприкінці семестру або навчального року. Він проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку або екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студенти допускаються до семестрового контролю за умови відсутності академічної заборгованості за попередній семестр.

Підсумковий контроль відбувається наприкінці останнього року навчання у формі прилюдного захисту випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Оцінювання результатів навчання студентів проводиться методами, що відповідають специфіці конкретної навчальної дисципліни і мають за мету забезпечення об'єктивності визначення рівня знань, умінь і всіх інших навчальних досягнень студента. Детальний опис кожної форми контролю, методів перевірки знань і вмінь доступний для студента на початку вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання – це підстави для встановлення конкретної оцінки (конкретної кількості балів) за виконану роботу, виявлені знання і вміння студента. Критерії оцінювання можуть включати присутність студента на заняттях і його активність, сильні та слабкі сторони й інші характеристики виконаної роботи, наявність правильних відповідей і помилок. Критерії оцінювання окремих параметрів, характеристик, властивостей або складових частин роботи дозволяють визначити їхню пріоритетність і вагу у загальній оцінці. Критерії оцінювання є об'єктивними, прозорими та однаковими для всіх здобувачів вищої освіти; вони наводяться у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється відповідно до 100-бальної та національної шкали оцінювання, наведеної в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна кількість балів складається із суми балів за кожну оцінювану роботу та балів за проміжний контроль, які оцінюються відповідно до встановлених робочою програмою дисципліни критеріїв оцінювання.

Розподіл балів, які студент може отримати при проведенні поточного, проміжного й семестрового контролю здійснюється з урахуванням тривалості, складності, пріоритетності кожного виду роботи чи завдання. Розподіл балів семестрової оцінки наводиться у робочій програмі навчальної дисципліни й доводиться до відома студентів на першому занятті.

Додаткові бали – це бали, які студент може набрати, виконавши додаткові завдання, якщо це передбачено робочою програмою навчальної дисципліни. Кількість додаткових балів не може перевищувати 10. Якщо студент, виконавши додаткові завдання отримав додаткові бали, і при їх зарахуванні загальна сума перевищує 100, студент отримує семестрову оцінку 100 балів. Можливість отримання додаткових балів, їхній розподіл і опис додаткових завдань доводяться до відома студентів на першому занятті.

Якщо підсумкова оцінка становить 21-49 балів, виникає академічна заборгованість, котра дає можливість на два повторні проходження семестрового контролю. Підсумкова оцінка 0-20 балів передбачає обов'язкове повторне вивчення дисципліни.

На першому занятті семестру викладач зобов'язаний поінформувати студентів про графік і форми контролю, методи та критерії оцінювання згідно з робочою програмою навчальної дисципліни. Ця інформація є відкритою й доступною для студентів упродовж семестру.

У журналі обліку занять і відвідування фіксується інформація про присутність студентів, результати поточного та проміжного контролю.

У заліковій книжці, заліковій та екзаменаційній відомостях записується дата семестрового контролю та підсумкова оцінка за 100-бальною і національною шкалою оцінювання.

Результати оцінювання є відкритою інформацією і доступні для всіх студентів і викладачів університету. Результати семестрового контролю оприлюднюються на кафедрі не пізніше наступного дня, відколи він відбувся.

У додатку до диплома та академічній довідці вказуються оцінки з усіх дисциплін, які вивчав студент. Оцінкою з дисципліни вважається середнє арифметичне оцінок за всі семестри вивчення дисципліни.

6. Практика здобувачів

Практика здобувачів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців і проводиться на оснащених відповідним чином базах практики. Види та обсяги практик, передбачених освітньою програмою підготовки фахівців, відображений у таблиці.

№ з/п	Вид практики	Кількість кредитів (тривалість практики в год.)	Заплановані результати	Зміст практики	Звітність
1	Науково-дослідна практика (виробнича)	7,5 кредитів (225 годин)	ПРЗ 1, ПРЗ 6, ПРУ 1, ПРУ 3	Реалізація на практиці вмінь і навичок дослідної роботи, здобутих у процесі теоретичного навчання; проведення експериментальних досліджень за темою магістерської роботи та опрацювання їх результатів	Щоденник проходження практики, звіт з практики та його захист
2	Науково-педагогічна практика (виробнича)	7,5 кредитів (225 годин)	ПРЗ 3, ПРЗ 4, ПРЗ 5, ПРУ 1, ПРУ 5, ПРУ 6, ПРУ 7, ПРУ 8, ПРУ 9, ПРУ 10, ПРУ 11, ПРК 1, ПРК 2, ПРК 3, ПРА 1,	Реалізація на практиці знань, умінь і навичок з психолого-педагогічних та фахових дисциплін, здобутих у процесі теоретичного навчання; проведення різних форм навчальних занять у навчальних закладах різних типів і рівнів	Щоденник проходження практики, звіт з практики та його захист

			ПРА 2, ПРА 3, ПРА 4		
--	--	--	---------------------------	--	--

7. Форми підсумкової атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація випускників спеціальності 091 Біологія проводиться у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня «магістр» із присвоєнням кваліфікації «магістр з біології, біолог, викладач закладів вищої освіти».

Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня фахової підготовки випускника вимогам, що висуваються до здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 091 Біологія в галузі знань 09 Біологія.

Підсумкова атестація здійснюється у відкритому режимі (публічно) атестаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Оцінювання відповідей студентів здійснюється відповідно до затверджених критеріїв, які оголошуються на початку останнього року навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.